

de estany: 1 dr. ---; carga de *lin*: 6 dr. ---; quintal de lana: 1 dr.», Tarifa de Bna. de 1271 (*EntreDL* I, 156, § 20); «Evast e Aloma foren en la capella --- fo fet ordenament que --- humils vestiments haguesen, 3 jorns de la setmana menjassen carn, no vestisen *li*, ni jaguesen en lançols», Lluil (*Blanq.*, *NCl.* I, 91.28); «esca --- de bolets secs --- de drap de *lli* cremat: ex panno *lineo* adusto; pegar ab lo esclavó ---», «BUGADA: bugader de fust o cubell ---; la roba de *lli* bruta: *lin*-tea immunda ---», OPou (*ThPu.*, 220, 228). Es pot trobar terminologia sobre el cultiu i bregatge del lli, en les llengües romàniques veïnes i, directament o indirectament alguna del català, en les monografies de Gerig (*Beibest I zu W. u. S.*); V. Bejarano: *El cultivo del lino en las regiones salmantinas de Las Hurdes y La Huebra*, RDTP VI, 243-63; N. J. Jutras, *Broyage du lin*, en *Bull. du parler fr. au Canada* VIII, 129ss.

És sabut que en algunes zones del bisbat de Girona (que a l'Edat Mitjana s'estenien fins i tot un poc al d'Elna), s'havia conservat la -n' final durant l'Edat Mitjana i quasi fins avui, si bé pronunciada -n: veg. *LleuresC*, 303 i nota al f° 130v1 de *VidesR*, i ací l'article FENC; fets que en particular se citen de la costa empordanesa, des de St. Feliu cap al Nord; a aqueixes zones deuen correspondre la forma *lin* de la tarifa de 1271, i de la Reva de Perpinyà de 1284.

Els repobladors d'Eivissa, portats per l'Abat de St. Feliu i el Comte d'Empúries, corresponien a aquesta zona: és natural que fins avui, a Eivissa, el mot s'hagi conservat en la forma *lin* («llinc»: «llavor de *llinc*, farina de *llinc*») que el Dr. I. Macabich em confirmava com «lo usual a Vila i a fora» (1964). D'aquí el derivat *llinquer* («llinqué: pardillo», PzCabrer.); «llinqué: passerell (nosaltres diem *pardal*); i, com a diminutiu, *llinqueret*; creia haver sentit a dir també *llinquet*; però, entre altres, ho he preguntat a un home que m'ha dit que n'havia tengut molts d'aquests pardallets, i que es seu nom era *linke* i *linkerats* (id.); cf. fr. *linot*, *linotte* «genre de passereaux conirostres».

ALTRES DERIV. *Llinet*: «desfiles» a l'Alt Pall. (*linét*, *peces de llinet*, a Tavascan, 1934); sinònim de *caireta* en un Capbreu de 1809 que copio a Castell d'Aro (1964). *Llinosa* «la grana del lli» (= cast. *linaza*); *linós* [1249: «esmina de *linós*» a la Lleuda de Cotlliure de 1249, RLR IV, 252.21] «oli de *linós*» a la Tarifa de Bna. de 1271 (*EntreDL* I, 155ss., § 37). *Llinar*. *Llinassa*.

Cultismes: *linitis*, derivat savi del gr. *λίπov* 'lli' en el sentit que també té, de 'xarxa'. *Linàcies*. *Linina*.

CPt.: *Lindoleum*, pres de l'angl. *linoleum*, format amb el ll. *oleum* 'oli', perquè aquest producte es fa amb oli de llinosa; *linoleic*.

LLIBANT, 'cordeta gruixuda d'espert', mot comú amb l'oc. *liban(t)* id., que també apareix en algunes modernes fonts dialectals italianes i magrebines, però pres pertot del català o de l'occità; d'origen incert, per ventura emparentat amb el fr. dial. *limande* 'lligam', 'post prima', però aquest és també d'origen incert, i ni tan sols consta si és el mateix mot que el fr. *li-*

mande 'espècie de llenguado (peix flexible)', d'etimologia no menys incerta; si bé no és inversemblant que, en tots dos sentits, sigui un mot d'origen pre-romà no prou concretat. □ 1.ª doc.: 1265.

«Arbores duo fornite de tota sarcia --- anchore 4, retes 2, agúmene 3 nove, *libani* 2, lanciae <'balances'> duo», en l'inventari d'una sagetia o pàmfil venut per Bonaver, mestre d'aixa de Portvendres, a l'italià Nicoloso Capello di Castro, que per això es conserva a l'Arxiu notarial de Gènova (on el va transcriure Jal, *Glossaire Nautique*, pp. 1121-2, s. v. *panfilus*, i 928a), però és evident que són els noms dels objectes que dóna el personal català de la nau venuda; noms catalans, en efecte, si bé consignats amb terminació llatina.

En català és un mot més vivaç que enlloc, i documentat abans que en les llengües veïnes. Des del meu article del DCEC va quedar antiquat el de Vidos: *Parole Marinarsche*, 462-5, basat en informació deficient, que accepta sense crítica *AlcM*. L'*InvlC* (s. v. *jonc*, *espersina* i *libant*) en dóna força cites documentals: «un *libant* de jonc ab què estaguen lo pont», Vinçà, a. 1338 (o 1378?), «en un leyn --- l'espersina, dos *libants*, nou stures d'espert» 1381, «que tota mànega haja a portar 20 *libans*» a. 1432; però no menys en els docs. d'altres zones catalanes; com ara: «quí vena o compra en Barchinona, oli a pes o a mesura --- roudor, gotzema e totes altres herbes qui-s venen a mesura, e *libans*, stores, pega, alquitrà, paper, sien tenguts pagar bé e leyalmnt la imposició», ban de Bna. d'entre 1359 i 1397 (cit. *DBal.*, s. v. *atzabib*); «foren pagats a 'N Berthomeu Ametler per una dotzena de *libants*, que foren comprats d'ell a rahó de 32 s. la dotzena, 1 lib., 12 s.» a. 1406 (despeses fetes per a l'armament d'una galera venuda a França, Jal, cf. 720b, p. 928a); «stores, rests, *libants*, trunyelles, cabassos e totes coses necessàries, d'esperteria», Bna., a. 1453 (*Ardits* II, 83). Els *DAG*. i *AlcM* n'hi afegeixen de vigatans, barcelonins, mallorquins i valencians dels Ss. xv-xvii, des de 1359.

En la nostra llengua és un mot especialment mariner, però que apareix també en coses de l'interior, i emprat fins avui a tots els dominis dialectals de la nostra llengua. A Sant Pol designa cordes de dos o tres dits de gruix, com les que tenen els pescadors a la platja; de l'Escala m'expliquen que ha de ser d'espert, car si fos de cànem en dirien *calabrot*; a Menorca, l'Arx. Ll. Salvador l'assenyalava amb el sentit de 'soga de pou' («tau für brunnen», *Die Balearen* II, 362); d'Alacant, Cavanilles transcriu d'un catàleg d'un corder d'espert de mj. S. XVIII, aplicat a tres articles de gruix mínim i de 25 brases de llarg, «*libanes* cinquenos de 3 a 4 pulgades de periferia, *libanes* quaterenos de 2 o 3 pulgades; *libanes* ternos de 27 brases de largo» (*Observ. R. de Val.* II, 252n.): és l'única dada que podria passar per castellana, i que de fet no pot ser més que una adaptació artificial del cat. *libant*. Per als usos tècnics veg. *BDC* IV, 115; IX, 77; XII, 44; XIV, 36, 81.

En llengua d'oc, encara que el mot sigui estrany a la llengua del període trobadoresc, el trobem tanma-